

13.3.2025

VN/27263/2023

VN/27263/2023-OM-26

**NUORISORANGAISTUSSÄÄNTELYN KEHITTÄMISTYÖRYHMÄN 7. kokous****Aika** Torstai 13.3.2025 kello 9.30-12**Paikka** Meritullinkatu 10 ja videokokous

**Läsnä** Nea Koivu, OM  
 Mirja Salonen, OM  
 Tiina Vogt-Airaksinen, RISE  
 Pia Andersson, RISE (etä)  
 Saila Tuomala, TI (etä)  
 Johanna Helminen, TI (etä)  
 Mikko Männikkö SY (etä)  
 Pasi Pollari, STM  
 Heidi Kankainen, SM  
 Markus Kaakinen, HY (etä)  
 Tuomas Pöyhönen, POHA (etä)

**Kuultavat** Anu Inkinen, Helsingin kaupunki, Poliisitoiminta ja nuorten rikos- ja oikeusedustus

Marianne Tuuttila, Helsingin kaupunki, lastensuojelun Toivo-palvelut

Saija Järvinen, OM erityisasiantuntija

Heidi Lind, OM Nuorten toimintamallin ent. hankepäällikkö

**1 Kokouksen avaus ja läsnäolijat**

Koivu avasi kokouksen. Todettiin läsnäolijat.

**2 Kokouksen teema**

Todettiin, että kokouksen aiheena on moniammatillinen yhteistyö / rikoskäyttäytymiseen taipuvaisten lasten ja nuorten seuraamisen ulkopuoliset palvelut ja tukitoimet.

Marianne Tuuttila kertoi työryhmälle Helsingin kaupungin lastensuojelun Toivo-palveluista. Palvelun kohderyhmänä ovat 12-17-vuotiaat avo- ja sijaishuollon nuoret, joilla on vakavaa rikoksilla, päihteillä tai käytöksellä oireilua. Palvelun tarkoituksena on lisäksi tukea nuoria, jotka ovat sijoituksen tai vankeusrangaistuksen jälkeen palautumaan takaisin toiseen ympäristöön. Palvelu perustuu siihen, että nuorta tuetaan rinnalla kulkien hänen tavanomaisessa ympäristössä ja kannustetaan muutokseen. Palvelu rakennetaan erilaisista tukitoimista ja siihen liittyy tarvittaessa hoidollisia elementtejä. Tukiverkostot ja perhe ovat mukana työskentelyssä. Työskentely on tiivistä ja kestää tavallisesti useamman kuukauden.

**Postiosoite**  
**Postadress**  
**Postal Address**  
 Oikeusministeriö

**Käyntiosoite**  
**Besöksadress**  
**Office**

**Puhelin**  
**Telefon**  
**Telephone**

**Faksi**  
**Fax**  
**Fax**

**s-posti, internet**  
**e-post, internet**  
**e-mail, internet**

PL 25  
 00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10  
 Helsinki

0295 16001  
 +358 295 16001

09 1606 7730  
 +358 9 1606 7730

kirjaamo.om@gov.fi  
 oikeusministerio.fi

Anu Inkinen kertoi poliisin ja sosiaalityön yhteisestä moniammatillisesta ja rikoksiin ennaltaehkäisevästi puuttuvasta Ankkuritoiminnasta. Ankkuritoiminnassa tapaamiset ovat olleet lähtökohtaisesti kertaluonteisia ja seuranta-jakso on puolivuotinen. Ankkuritoiminnan laajentamista selvitetään parhaillaan, jotta sillä voitaisiin vastata kasvaneeseen tarpeeseen. Inkinen kertoi myös nuorten rikos- ja oikeusedustuksen toiminnasta osana rikosprosessia.

Inkinen ja Tuuttila pitivät nuorten kohdalla päihkeitä yhtenä keskeisenä rikolliseen käyttäytymiseen johtavana taustatekijänä. Tähän ongelmaan vastaaminen olisi keskeinen keino vaikuttaa nuoren elämäntilanteeseen. Osa rikoksia tekevistä nuorista tarvitsee paljon tukea ja saattaa olla vaaraksi itselleen ja muille. Yhteiskunnan tulisi vastata näiden nuorten tarpeisiin riittävällä tavalla. Lastensuojelussa voidaan käyttää tiettyjä keinoja, mutta ne eivät ole aina riittäviä. Seuraamuksiin sisältyy kontrollielementtejä, joita ei ole lastensuojelullisissa toiminnoissa.

Keskusteltiin työryhmässä kuultavien kanssa seuraavista teemoista:

- Lastensuojelun asiakassuunnitelman ja rangaistusajansuunnitelman yhteensovittamista pidettiin tärkeänä.
- Seuraamuksen tulisi mukautua nuoren tilanteeseen ja tarjottava riittävä tuki ja kontrolli.
- Nuorten ja heidän huoltajien sitouttaminen muutokseen on tärkeä tekijä uusien rikosten ennaltaehkäisyssä. Nuoren yhteisön ja verkoston mukaan ottamista osaksi seuraamusta voitaisiin mahdollisuuksien mukaan lisätä.
- Osana seuraamusta olisi perusteltua olla myös kuntouttavaa toimintaa.
- Uusien rikosten ennaltaehkäisyä olisi lisäksi tarve kontrolloida hyödyntämällä laajemmin olemassa olevia keinoja, kuten noutoa ja aikatauluja. Tarpeen vaatiessa tulisi pohtia uusien keinojen tarvetta seuraamuksen täytäntöönpanon sisällä riittävän kontrollin varmistamiseksi.
- Ennaltaehkäisevää ja yhteistyöhön perustuvaa viranomaistoimintaa ja toimijoiden välistä yhteistyötä olisi perusteltua lisätä.
- Tärkeää olisi tarjota avohuollon kautta apua nuorille myös ennaltaehkäisevästi.
- Päihdepalveluiden tuomista osaksi seuraamusta pidettiin tärkeänä.
- Tietojenvaihto viranomaisten välillä tulisi olla sujuvaa ja säännösten selkeää.
- Seuraamuksen rakenne olisi hyvä olla selkeä seuraamusselvitysvaiheessa ja täytäntöönpanovaiheessa. Tähän liittyviä pohdittavia seikkoja nostettiin esiin; Millainen rangaistuksen rakenne pitäisi olla, jotta siihen olisi mahdollista kiinnittyä? Miten rangaistukseen olisi mahdollista liittää kuntouttavaa työtä tai toimintaa? Mikä olisi niiden konkreettinen sisältö ja miten ne järjestettäisiin yhteistyössä paikallisten verkostojen kanssa?
- Seuraamuksen kohderyhmän määrittelyä pidettiin tärkeänä. Tähän liittyviä pohdittavia seikkoja nostettiin esiin; Mihin nuorisorangaistus sijoittuu rangaistusjärjestelmän portaikossa? Keitä nuorisorangaistuksella halutaan tavoittaa?

Kiitettiin kuultavia ja päätettiin kokous.

### 3 Seuraava kokous

Kokous 8 / huhtikuu 10.4.2025 kello 13-15.